

WPROWADZENIE

Od 2006 roku w Wyższej Szkole Humanitas (dawnej Wyższej Szkole Zarządzania i Marketingu w Sosnowcu) wydawane są Zeszyty Naukowe PEDAGOGIKA. Na przestrzeni lat swoje artykuły publikowali pracownicy naukowo-dydaktyczni o różnych zainteresowaniach, różnym doświadczeniu zawodowym oraz dorobku naukowym. Autorami artykułów byli zarówno pracownicy Wyższej Szkoły Humanitas, jak i innych ośrodków naukowych i instytucji oświatowo-wychowawczych. I tym razem nie jest inaczej. Wyrazem tego zróżnicowania jest zawartość 7 numeru Zeszytów Naukowych PEDAGOGIKA.

Część I zeszytu zatytułowaną „Pedagogika wczoraj i dziś” otwiera artykuł profesora Czesława Kupisiewicza *Stan i kierunki zmian w polskiej pedagogice ostatniego półwiecza*. Autor pozwala poznać (lub przypomnieć sobie), jaki był stan polskiej pedagogiki w niełatwych dla niej latach 50. i 60. XX wieku, a także ocenić zmiany, jakie w niej zaszły w ostatnim 50-leciu. Za punkt wyjścia wspomnianych rozważań autor przyjmuje wypowiedzi Bogdana Suchodolskiego o stanie polskiej pedagogiki, zamieszczone w artykułach „Perspektywy pedagogiki”¹ oraz „Zadania i kierunki rozwoju nauk pedagogicznych w PRL”.

Część II „Praktyka edukacyjna – wyzwania i problemy współczesnego nauczyciela” zawiera rozprawę Jolanty Chowaniak *„Klucz do uczenia się” – innowacyjność czy renesans teorii?*, która dotyczy nowatorskiego programu wychowania przedszkolnego „Klucz do uczenia się”. Opisuje teoretyczne założenia programu, teorię rozwoju Lwa Wygotskiego, konstrukcję programu oraz prezentuje opinie nauczycieli pracujących według tego programu w publicznych przedszkolach.

O roli i znaczeniu teatru w życiu człowieka pisze Aleksandra Pyrzyk-Kuta w artykule *Rozwijające walory teatru – inspiracje metodyczne*. Autorka pisze, iż „działania teatralne stają się współcześnie nieodłącznym elementem edukacji, wychowania i terapii”. Artykuł ukazuje funkcje teatru oraz wyodrębnia sfery: ruchową, społeczną, emocjonalną i poznawczą, w których ćwiczenia teatralne kształtują określone dyspozycje i stymulują rozwój. W części metodycznej zaproponowano ćwiczenia kształtujące świadomość ciała, plastykę ruchu, kreatywność. Poprzez interakcje uczestników następuje integracja oraz kształtują się kompetencje społeczne. Opisane działania teatralne dedykowane są zarówno dzieciom harmonijnie rozwijającym się, zdolnym artystycznie, jak i dzieciom z deficytami rozwojowymi w sferze intelektualnej, motorycznej czy w sferze mowy.

Problematyką zjawiska mutyzmu u dzieci zajęła się w swoim artykule *Mutyzm wieku dziecięcego na podstawie doświadczeń własnych* Monika Zdolska. Artykuł ten przybliży problem coraz częściej pojawiającego się zjawiska wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych – zaburzenia mowy, co często diagnozowane jest jako mutyzm. Autorka przytacza etiologię oraz punkt widzenia i charakterystykę rodzajów występującego mutyzmu z punktu widzenia specjalistów z dziedziny logopedii, psychiatrii i psychologii. Poprzez przedstawienie w tym artykule przypadku wysoce prawdopodobnego mutyzmu, który autorka zaobserwowała w swojej pracy zawodowej w przedszkolu, ma nadzieję zwiększyć świadomość otoczenia, a zwłaszcza rodziców dotyczącą tego zaburzenia, które często bywa bagatelizowane.

¹ B. Suchodolski, *Perspektywy pedagogiki*, „Myśl Współczesna” 1955, nr 5/6.

Do problematyki emisji głosu w pracy nauczyciela wychowawcy nawiązuje Beata Matusek w artykule *O emisji słów kilka*. Jest on skierowany do studentów kierunków pedagogicznych i nauczycielskich, czynnych nauczycieli, wykładowców i innych osób pracujących głosem. Zagadnienia poruszane w publikacji dotyczą anatomii, fizjologii i patologii narządu głosu. W artykule wyjaśniono podstawowe pojęcia emisji głosu, omówiono warunki niezbędne w pracy nauczyciela oraz te, które uniemożliwiają pracę w zawodzie. Przedstawiono również zagadnienia higieny pracy i życia nauczyciela. Uzupełnieniem treści artykułu jest działalność poradni foniatrycznych, objawy dysfonii zawodowych i przyczyny zaburzeń głosu o podłożu zawodowym. W artykule wykorzystano przepisy prawne dotyczące chorób zawodowych.

Ostatnią pozycją omawianej części jest rozprawa Josefa Malacha *Profesionalizace a profesní standrady vzdělavatelů dospělých*, która jako jedyna w tym numerze napisana jest w języku słowackim.

Tom zamyka część III z komunikatem Dominiki Glomb *Fundacja SPINA szansą na lepszy start*. Autorka nawiązuje do zagadnień funkcjonowania dzieci z rozszczepem kręgosłupa i formami pomocy skierowanej do nich i do ich rodziców. Artykuł przedstawia cel i zadania Fundacji Spina z Katowic, jedynej organizacji w Polsce wspierającej projekt unikalnych operacji zamknięcia rozszczepu kręgosłupa w łonie matki, które odbywają się w Szpitalu Specjalistycznym nr 2 w Bytomiu.

Oddając ten tom do rąk Czytelników, mam nadzieję, że materiał w nim zgromadzony okaże się inspirujący dla nauczycieli, wychowawców, studentów i będzie stanowił źródło przemyśleń i refleksji nad problemami i wyzwaniem współczesnej pedagogiki.

Danuta Krzywoń